

विशेष सहाय्य कार्यक्रमांतर्गत राबविण्यात
येणाऱ्या योजनांच्या लाभार्थ्यांना
बायोमेट्रीक पद्धतीने गावपातळीवर
अनुदान / निवृत्तीवेतनाचे वाटप करणे

महाराष्ट्र शासन

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : विसयो-२०११ / प्रक्र ४४/विसयो-२

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२

दिनांक :- २९ सप्टेंबर, २०११

वाचा : शा.नि.सा.न्या.व वि.स. क्रमांक विसयो२०१०/प्रक्र१८५/विसयो-२
दि.४ जानेवारी, २०११

प्रस्तावना : विशेष सहाय्य कार्यक्रमांतर्गत राबविण्यात येणाऱ्या योजनांच्या लाभार्थ्यांना बायोमेट्रीक पद्धतीने ठाणे, बीड व कोल्हापूर या तीन जिल्ह्यांमध्ये प्रायोगिक तत्वावर गावपातळीवर अनुदान / निवृत्तीवेतनाचे वाटप करण्याचा शासनाने निर्णय घेतला आहे. राज्यातील अन्य ठिकाणी देखील लाभार्थ्यांना त्यांच्या गावाच्या जवळपासच्या ठिकाणी अनुदान / निवृत्तीवेतन प्राप्त व्हावे या हेतूने बायोमेट्रीक पद्धतीने अनुदान / निवृत्तीवेतन वाटप करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

शासनाने विशेष सहाय्य योजनेअंतर्गत सांगली, नांदेड, जालना, जळगाव, सातारा, नाशिक, यवतमाळ या जिल्ह्यांमधील लाभार्थ्यांना आय.सी.आय.सी.आय. बँकेमार्फत आणि पुणे, अमरावती, नागपूर, अहमदनगर, हिंगोली, अकोला, या जिल्ह्यांमधील लाभार्थ्यांना युनिअन बँकेमार्फत बायोमेट्रीक पद्धतीने गावपातळीवर अनुदान/ निवृत्तीवेतनाचे वाटप करण्याचा निर्णय घेतला आहे.

बायोमेट्रीक पद्धतीने सदर प्रकल्प खालीलप्रमाणे राबविण्यात येईल -

- १) सदर प्रकल्प सांगली, नांदेड, जालना, जळगाव, सातारा, नाशिक, यवतमाळ या जिल्ह्यांमध्ये आय.सी.आय.सी.आय. बँकेमार्फत आणि पुणे, अमरावती, नागपूर, अहमदनगर, हिंगोली, अकोला, या जिल्ह्यांमध्ये युनिअन बँकेमार्फत राबविण्यात येईल. तदनंतर या प्रकल्पाची व्याप्ती सर्व जिल्ह्यांमध्ये करण्यात येईल.
- २) आय.सी.आय.सी.आय. व युनिअन बँक सदर प्रकल्प विनामूल्य तत्वावर राबवेल. म्हणजेच दोन्ही बँकांना या प्रकल्पासाठी कोणताही मोबदला देय राहणार नाही. तसेच, या बँका लाभार्थ्यांकडून कोणत्याही प्रकराची फी आकारणार नाही.
- ३) शासन व आय.सी.आय.सी.आय. बँक तसेच शासन व युनिअन बँक यांच्यामध्ये सामंजस्य करार करण्यात येईल.
- ४) दोन्ही बँका रिझर्व बँकेच्या धोरणानसार Business Correspondent व

सर्वकोषागार अधिकारी

सर्व उपकोषागार अधिकारी

सर्व अधिकारी, सा.न्या.व वि.स.वि., मंत्रालय मुंबई.

आय.सी.आय.सी.आय. बँक, आयसीआयसीआय बँक टॉवर, बांद्रा-कुला कॉम्प्लेक्स,
बांद्रा, मुंबई ४०० ०५१

युनियन बँक, युनियन बँक बिल्डिंग, ६ वा मजला, ६६/८०, मुंबई समाचार मार्ग,
फोर्ट, मुंबई ४०० ०२३

निवड नस्ती / कार्यासन विसयो-२

Customer Service Provider यांच्यामार्फत अनुदान /
निवृत्तीवेतनाचे वाटप करतील.

- ५) सदर प्रकल्पासाठी जिल्हाधिकारी नोडल अधिकारी म्हणून काम पाहतील.
- ६) दोनही बँका स्वतंत्रपणे Business Correspondent सोबत सामंजस्य करार करतील.
- ७) विशेष सहाय्य योजनेतर्गत लाभार्थ्यांची यादी जिल्हाधिकारी संबंधित बँकेस देतील.
- ८) दोन्ही बँका लाभार्थ्यांचे नवीन खाते (Zero Balance) उघडून लाभार्थ्यांना स्मार्ट कार्ड देईल. तसेच, त्यांच्या बोटांचे ठसे घेतील.
- ९) अनुदान/ निवृत्तीवेतन देय असणाऱ्या लाभार्थ्यांच्या संगणकीकृत यादया प्रत्येक महिन्याच्या एका ठराविक तारखेस तयार केल्या जातील.
- १०) या यादया बँकेस ठराविक तारखेस देण्यात येतील.
- ११) ज्या लाभार्थ्यांनी सतत ३ महिन्यांपेक्षा जास्त कालावधीसाठी आपल्या बँकेतील खात्यातून रक्कम उचललेली नसेल, अशा लाभार्थ्यांची यादी बँकेने संबंधित जिल्हाधिकाऱ्यांना कळविणे आवश्यक राहील.
- १२) जिल्हाधिकारी संबंधित बँकेमध्ये प्रत्येक योजनेसाठी स्वतंत्र खाते (Special Saving Account) उघडतील व ठराविक तारखेस लाभार्थ्यांना अनुदानापोटी वाटप करावयाचा निधी या खात्यात जमा करतील.
- १३) बँका ठराविक तारखेस लाभार्थ्यांच्या खात्यात अर्थसहाय्याची रक्कम जमा करतील.
- १४) बँका निश्चीत केलेल्या वेळापत्रकानुसार निश्चित केलेल्या ठिकाणी विशिष्ट दिवशी बायोमेट्रीक मशिन व इंटरनेट उपकरण (मोबाईल) घेऊन जातील.
- १५) लाभार्थ्यांचे बायोमेट्रीक कार्ड व हाताचे ठसे यांचेक्वारे लाभार्थी तोच असल्याची खातरजमा करून लाभार्थ्यांना अर्थसहाय्याच्या रकमेचे पंचांसमक्ष वाटप करण्यात येईल.
- १६) लाभार्थ्यांना बायोमेट्रीक पद्धतीने रक्कम अदा केल्यानंतर मशिनक्वारे तयार होणारी पावती दिली जाईल. तसेच त्यांच्या पासबुकामध्ये त्याबाबतची नोंद केली जाईल.
- १७) दर तिमाहीस वाटप न झालेली रक्कम लाभार्थ्यांच्या नावांच्या यादीसह बँक शासनास परत करेल.
- १८) प्रकल्पाच्या प्रगतीची माहिती जिल्हाधिकारी तसेच बँकां शासनास वेळोवेळी सादर करतील.
- १९) जिल्हायांमध्ये या प्रकल्पाच्या संनियंत्रणाकरीता प्रकल्प संनियंत्रण कक्ष स्थापन करण्यात यावा. या समितीची रचना खालील प्रमाणे राहील--

१) जिल्हाधिकारी	- प्रकल्प व्यवस्थापक
२) अतिरिक्त जिल्हाधिकारी	- सदस्य
३) विशेष सहाय्य योजनेच्या कामकाजाशी	- सदस्य
संबंधित उपजिल्हाधिकारी	

उपरोक्त समितीच्या कर्तव्य व जबाबदान्या खालील प्रमाणे राहतील -

- १) प्रकल्प संनियंत्रण कक्ष शासन, विभागीय आयुक्त कार्यालय तसेच बँक यांचेमध्ये दुवा म्हणून काम करेल.
- २) प्रकल्प संनियंत्रण कक्ष जिल्हयातील विशेष सहाय्य योजनेतर्गत लाभार्थ्यांची बायोमेट्रीक पद्धतीने नोंदणी करणे, स्मार्ट कार्डचे वाटप, बँकेला निधी वर्ग करणे व प्रत्यक्षात लाभार्थ्यांना निधी वाटप करणे या सर्व बाबींचे संनियंत्रण व मार्गदर्शन करेल.
- ३) प्रकल्प यशस्वीपणे राबविण्याची संपूर्ण जबाबदारी या प्रकल्प संनियंत्रण कक्षावर राहील.
- ४) प्रकल्पाच्या प्रगतीची माहिती प्रकल्प संनियंत्रण कक्ष शासनास वेळोवेळी सादर करेल.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून , त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २०११०९२९१२२६५८००९ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने

(दिनेश वाघमारे)
सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

मा. राज्यपालांचे सचिव

मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव

मा.उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव

सर्व जिल्हयांचे पालकमंत्री

सर्व मंत्र्यांचे खाजगी सचिव

सर्व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव

मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य

महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखा परिक्षा)१/२ महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/नागपूर

सचिव, ग्रामिण विकास मंत्रालय, भारत सरकार , कृषि भवन, नवी दिल्ली

महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई

संचालक, नागरी प्रशासन, नवीन प्रशासकीय इमारत, मुंबई.

वित्त विभाग (व्यय १४/ अर्थसंकल्प ७), मंत्रालय, मुंबई

सर्व मंत्रालयीन विभाग/ सर्व विभागीय आयुक्त / सर्व महापालिका आयुक्त

सर्व जिल्हाधिकारी

संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई

संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

अधिदान व लेखा अधिकारी व लेखा कार्यालय, मुंबई